

WAT?

Deze aanpak combineert strategie-instructie met coöperatief leren.

WIE? (doelgroep)

Vanaf het derde leerjaar van het lager onderwijs.

WAAROM? (doel)

Leerlingen leren leesstrategieën toepassen en hun begrip van teksten monitoren. Ze moeten samenwerken om de opdracht tot een goed einde te brengen.

HOE? (werkwijze)

Het leesproces bestaat uit drie fasen: voor, tijdens en na het lezen. Bij elke fase worden één of meerdere strategieën doelbewust ingezet: voorkennis activeren en voorspellen, begrip monitoren, de kern begrijpen, samenvatten en reflecteren. Iedere leerling krijgt een specifieke rol om de samenwerking tijdens het leesproces te bevorderen.

De leerlingen vormen groepjes (meestal van 4) waarbij iedere leerling een specifieke rol opneemt bij het toepassen van de strategieën.

De leider geeft aan wat er gelezen wordt en bepaalt de strategie. Hij kan de hulp van de leerkracht inroepen indien nodig.	De begripsmonitor gebruikt herstelstrategiekaartjes om de groep eraan te herinneren welke strategieën ze kunnen gebruiken wanneer ze iets niet begrijpen.
De reporter koppelt de belangrijkste ideeën van de groep terug naar de klas tijdens de klassikale afronding.	De omroeper spoort de groepsleden aan om te lezen of om een van hun ideeën te delen. Hij bewaakt dat iedereen deelneemt en dat er niet door elkaar gepraat wordt.
Extra rol: De aanmoediger observeert en geeft feedback waar nodig. Kijkt naar beloningswaardig gedrag. Evalueert samenwerking en geeft tips ter verbetering.	Extra rol: De tijdsbewaker houdt de tijd in het oog. Bewaakt tijd per fase van CSR en laat de groep weten wanneer ze best aan de volgende fase beginnen. (Dit kan ook een rol van de leerkracht zijn.)

Opmerking: De rollen kunnen een andere naam krijgen. Voordat de eigenlijke groepsopdracht start, legt de leerkracht de strategieën kort uit. Hierna (tijdens en na het lezen) stelt de leerkracht zich op als coach door actief naar onderlinge gesprekken te luisteren en indien nodig moeilijke woorden te verduidelijken, het gebruik van een strategie te demonstreren, leerlingen aan te moedigen deel te nemen en een behulpzame houding te modelleren.

VERLOOP

1. Voor het lezen: klassikale introductie van het onderwerp

Voorkennis wordt geactiveerd door:

- een brainstorm: wat weten de leerlingen al over het onderwerp?
- voorspellingen: wat denken we te weten te komen over het onderwerp als we (een stuk van) de tekst lezen?

2. Tijdens het lezen

De leerlingen beginnen de tekst (al dan niet in paragrafen) te lezen. De leerlingen duiden de stukken aan die ze wel begrijpen en daarna diegene die ze niet begrijpen. Bij deze moeilijke stukken gebruikt de groep herstelstrategieën. De leerkracht modelleert, benoemt of helpt herstelstrategieën toe te passen.

Nadien proberen de leerlingen de kern van de tekst/paragraaf te begrijpen aan de hand van volgende vragen:

- Wie, wat, waar, wanneer, waarom, en hoe?
- Wat is het belangrijkste idee/de kern van de tekst?

3. Na het lezen: Iln vatten samen en reflecteren

Leerlingen stellen zelf 'testvragen' op voor elkaar en beantwoorden die. Of ze beantwoorden vragen die de leerkracht heeft opgesteld.

Leerlingen reflecteren over de tekst en de les: wat hebben we geleerd, zowel over het onderwerp als over onze begrijpend-leesaanpak?

DIDACTISCHE SLEUTELS

(Op welke domeinen wordt het meest ingezet met deze methode?)

Functionaliteit
Interactie
Leesmotivatie
Strategie-instructie
Transfer

MATERIAAL (Welke materialen zijn nodig?)

- Tekst die besproken zal worden
- Eventueel kaartjes met rollen
- Kaartje met herstelstrategieën voor begripsmonitor

TIJDSINVESTERING (Hoeveel tijd kost het mij?)

Tijdens de voorbereiding	Tijdens de uitvoering
Teksten selecteren, vragen opstellen.	Rol als coach opnemen: goed observeren en ingrijpen waar nodig.

MEER LEZEN? (Waar kan je extra informatie vinden?)

Gebaseerd op: Gobyn, S., Merchie, E., De Bruyne, E., De Smedt, F., Schiepers, M. S., Vanbuel, M. et al. (2019).
Sleutels voor effectief begrijpend lezen: Inspiratie voor een eigentijdse didactiek in het basisonderwijs. Vlaamse onderwijsraad.

